

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування пансіонату для людей літнього віку
«Турбота улюблених» в Івано-Франківську
товариства з обмеженою відповідальністю «Сімейний»**

05.03.2024

м. Івано-Франківськ, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 05.03.2024 групою НПМ здійснено відвідування пансіонату для людей літнього віку «Турбота улюблених» в Івано-Франківську товариства з обмеженою відповідальністю «Сімейний» (далі – ТОВ «Сімейний»).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Непийвода Людмила Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Дем'янчук Світлана Степанівна, представник громадської організації.

Пансіонат для людей літнього віку «Турбота улюблених» в Івано-Франківську (далі – пансіонат) знаходиться за адресою: вул. Сагайдачного, 38-Б, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківський район, Івано-Франківська область.

Відвідування НПМ здійснювалось у присутності адміністратора пансіонату Бойко Олени Валентинівни.

Загальна інформація.

Під час відвідування з'ясовано, що пансіонат входить до мережі приватних пансіонатів в Україні «Турбота улюблених» ТОВ «Сімейний», керівником якого відповідно до виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) є Лузаніна Оксана Юріївна. Згідно з даними виписки з ЄДР, яка знаходиться на інформаційному стенді в будинку, основним видом діяльності ТОВ «Сімейний» є КВЕД 87.30 «Надання послуг щодо догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів. Також ТОВ «Сімейний» включено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг за № 120203732.

Підопічні перебувають у пансіонаті на підставі Договору про надання соціальних послуг на користь третьої особи (далі – Договір), відповідно до якого предметом договору є надання соціальної послуги підопічному із стаціонарного догляду, оплата за яку покладається на Замовника (член родини підопічного, або особа, що повинна забезпечувати догляд і допомогу підопічному, який втратив здатність до самообслуговування і потребує соціальної послуги). Вартість перебування в пансіонаті однієї особи становить від 10 до 15 тис.грн. на місяць в залежності від обсягу послуг та умов проживання.

На кожного підопічного в пансіонаті ведеться особова справа та індивідуальний план надання соціальної послуги стаціонарного догляду, що є невід'ємною частиною Договору.

Пансіонат розташований у пристосованому двоповерховому приватному будинку з цокольним та мансардним поверхами. Будинок має автономне опалення, протипожежну сигналізацію та наявні засоби первинного

пожежогасіння. Територія доглянута та облаштована місцями для сидіння і відпочинку, зокрема, критою альтанкою.

Розрахований пансіонат на перебування 50 осіб. На день відвідування у пансіонаті перебувало 49 підопічних віком від 51 до 94 років (більшість ліжкові хворі), із яких 15 – чоловіки, 34 – жінки.

Загальна чисельність працівників складає 15 осіб. Під час робочої зміни у пансіонаті перебувають 9 працівників, з яких двоє з медичною освітою.

Персонал пансіонату допомагає у дотриманні підопічними режиму прийому лікарських засобів за призначенням лікаря. Забезпечення підопічних медичними препаратами чи іншими діагностичними послугами здійснюється їх родичами/близькими. Лікарські засоби, які приймають підопічні, зберігаються в окремому приміщенні в окремих підписаних боксах та видаються медичною сестрою відповідно до призначень лікаря. При необхідності надання медичної допомоги персонал пансіонату зв'язується з родичами/близькими підопічного та здійснює виклик екстреної медичної допомоги.

В пансіонаті організовано чотириразове харчування. Під час спілкування з підопічними нарікань на якість приготування страв не надходило.

У приміщеннях пансіонату чисто. У кімнатах проживають від двох до семи осіб. Житлові кімнати обладнані відповідно до потреб підопічних: наявні функціональні ліжка, протипролежнівні матраци, приліжкові тумби та персональні засоби технічної реабілітації. Підопічні забезпечені м'яким та твердим інвентарем в достатній кількості. У кожній кімнаті встановлений телевізор.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 42 підопічними та 3 працівниками пансіонату. Підопічні під час відвідування мали доглянутий зовнішній вигляд, були відкриті та зацікавлені в спілкуванні. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України)

1. У пансіонаті відсутня захисна споруда (укриття), яке має забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі – постанова КМУ № 185) та Вимогам з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

При цьому, на цокольному поверсі, яке могло б бути облаштоване як укриття для отримувачів послуг та персоналу, розміщені кухня та кімната для персоналу. У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні, підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України)

2. Пансіонат не має укладеного договору із закладом охорони здоров'я, як це передбачено підпунктом 5 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою КМУ № 185.

Крім цього, персонал не володіє інформацією про наявність у підопічних декларацій, укладених з сімейними лікарями, для забезпечення надання первинної медичної допомоги, що може суттєво впливати на безперервність та якість медичної допомоги підопічним.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, житло (стаття 48 Конституції України)

3. Житлові кімнати мансардного (третього) поверху, які додатково облаштовані для проживання підопічних, не відповідають вимогам підпунктів 1, 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою КМУ № 185. Зокрема, на цьому поверсі відсутня санітарно-гігієнічна кімната, немає водовідведення, не облаштована припливно-витяжна вентиляція відповідно до вимог ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди. Основні положення». Варто зазначити, що на третьому поверсі перебувають 16 ліжкових підопічних (фото 1, 2).

4. У пансіонаті відсутні ширми для забезпечення приватності під час здійснення індивідуальних гігієнічних процедур. Купання мешканців третього поверху здійснюється у житлових кімнатах, оскільки на цьому поверсі, як зазначено вище, немає санітарно-гігієнічної кімнати.

5. У більшості кімнат немає столів (приліжкових столиків), тому підопічні змушені здійснювати прийом їжі лежачи або на приліжкових тумбочках, що є негігієнічно та незручно (фото 2).

Порушення права осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю)

6. Пансіонатом порушуються вимоги ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» та Державного стандарту, а саме: будинок не обладнано підйомниками, що унеможлиблює організацію прогулянок для маломобільних груп населення, а також ускладнює безперешкодне пересування підопічних пансіонатом; коридори не обладнані поручнями для зручності пересування; у санітарно-гігієнічних кімнатах пансіонату також відсутні поручні поряд з унітазом; сходи не мають відповідного контрастного маркування у відношенні до інших сходинок сходового маршруту (фото 3).

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України)

7. Згідно зі статтею 22 Закону України «Про соціальні послуги» договір про надання соціальних послуг укладається в письмовій формі між надавачем та отримувачем соціальних послуг чи його законним представником. Під час ознайомлення з документацією пансіонату виявлено, що Договори укладаються із

замовниками послуг (член родини підопічного, інша особа, яка здійснює оплату послуг), що суперечить вимогам наказу Міністерства соціальної політики України від 23.12.2020 № 847, яким затверджено Типовий договір про надання соціальних послуг. При цьому, адміністрація пансіонату не вимагає від замовників послуг документів, які б надавали їм право здійснювати представництво прав та інтересів підопічних, як отримувачів соціальної послуги стаціонарного догляду відповідно до вимог статті 237 Цивільного Кодексу України. Відтак, підстави для підписання договорів третіми особами у пансіонаті відсутні.

Порушення права на вільний розвиток своєї особистості (стаття 23 Конституції України).

8. Статтею 23 Конституції України передбачено, що кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, у якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості. При цьому, дозвілля підопічних пансіонату є вкрай обмеженим та зводиться, переважно, до перегляду телебачення або прослуховування радіо. Тут відсутня бібліотека, немає умов для зайняття спортом.

Інші порушення

За оперативною інформацією реєстратора (уповноваженої посадової особи на внесення відомостей до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг), ТОВ «Сімейний» з ідентифікаційним кодом юридичної особи 43699929 включено до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг за № 120203732 (місце надання послуг: Криворізький район, Дніпропетровська область, 50097). Водночас, у Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг наявні відомості про ТОВ «Турбота улюблених» (як з'ясувалось, попередня назва товариства) з тим же ідентифікаційним кодом юридичної особи 43699929 (місце надання послуг: Івано-Франківський район, Івано-Франківська область).

Вказане свідчить про те, що ТОВ «Сімейний» необхідно звернутися до Департаменту соціальної політики Івано-Франківської міської ради та надати актуальні дані для оновлення необхідної інформації Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг відповідно до вимог Закону України «Про соціальні послуги» та постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг».

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Товариству з обмеженою відповідальністю «Сімейний», що здійснює діяльність пансіонату для людей літнього віку «Турбота улюблених» в Івано-Франківську:

забезпечити укладення договорів про надання соціальної послуги у формі, передбаченій чинним законодавством;

укласти договір із закладом охорони здоров'я відповідно до підпункту 5 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг;

дотримуватися безпекових заходів під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні, зокрема, здійснити пошук поблизу пансіонату іншої захисної споруди, яку можна буде використати для укриття підопічних та персоналу під час оголошення повідомлень про загрозу виникнення надзвичайних ситуацій;

здійснити облаштування приміщення пансіонату, зокрема, третього поверху відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 та ДБН В.2.2-9:2018;

здійснити заходи щодо забезпечення дозвілєвої діяльності та денної зайнятості підопічних;

забезпечити оновлення інформації про ТОВ «Сімейний» у Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг.

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

1. Фотоматеріали.

**Керівник групи НІМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Верховної Ради України
з прав людини**

Людмила НЕПИЙВОДА

фото 1

фото 2

фото 3

